

Brandförsvaret
Tjänsteskrivelse till räddningsnämnden

Datum:
2023-11-16

Diarienummer:
RÄN-2023-00127

Handläggare:
Elin Öberg, Elisabeth Samuelsson

Internkontrollplan 2024

Förslag till beslut

Räddningsnämnden beslutar

1. **att** anta interkontrollplan för 2024 enligt bifogat förslag.

Ärendet

Enligt Uppsala kommuns reglemente för intern kontroll ska nämnderna årligen anta en internkontrollplan. Internkontrollplanen är en del av den interna kontrollen som syftar till att uppnå:

- ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet
- tillförlitlig finansiell rapportering och information om verksamheten
- efterlevnad av tillämpliga lagar, föreskrifter, policys och riktlinjer

Beredning

Ärendet är berett av tjänstepersoner vid Uppsala brandförsvaret i samråd med de representanter som nämnden utsett att ha särskilt ansvar för internkontrollfrågor.

Föredragning

Brandförsvarets alla avdelningar och enheter får möjlighet att lämna förslag på vilka kontrollmoment som ska ingå i den interna kontrollplanen. Ledningsgruppen har även haft möte om vilka kontrollmoment man anser bör vara med i planen. Förslagen har tagits fram genom riskanalyser och riksinventeringar.

Två av kontrollmomenten är obligatoriska och två av kontrollmomenten är rekommenderade för alla nämnder enligt beslut av kommunstyrelsen i Uppsala kommun. Övriga två kontrollmoment är av de fyra representanter som nämnden utsett

för att arbeta med internkontrollplan bedömda som särskilt prioriterade och av intresse för verksamheten att särskilt kontrollera.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2023-11-16
- Bilaga 1, Internkontrollplan 2024

Brandförsvaret

Elisabeth Samuelsson
Brandchef

Nämnd/bolagsstyrelse
Räddningsnämnden

Datum:
2023-12-13

Diarienummer:
RÄN-2023-00127

Handläggare:
Elin Öberg, Elisabeth Samuelsson

Internkontrollplan 2024 och analys enligt reglemente 2023 för räddningsnämnden

Ett redovisande och aktiverande dokument som räddningsnämnden fattade beslut om den 13 december 2023

Analys av årets internkontroll och plan för kommande år

I reglemente för intern kontroll i Uppsala kommun och kommunens helägda bolag beskrivs hur arbetet med den interna kontrollen ska struktureras och rapporteras till kommunstyrelsen som har det övergripande ansvaret.

Enligt reglementet ska nämnder och bolagsstyrelser årligen lämna in en analys och utvärdering av sina system och rutiner för intern kontroll till kommunstyrelsen. Analysen ska användas för utveckling av den interna kontrollen inom nämndernas och bolagsstyrelsernas verksamhetsområden. Den används också för utveckling på kommunövergripande nivå.

Nämnder och bolagsstyrelser ska årligen upprätta en internkontrollplan. Planen ska vara ett stöd i styrningen av verksamheten och ett hjälpmedel för att nå verksamhetsmålen. Planen ska försäkra att:

- att verksamheten är ändamålsenlig och resurseffektiv,
- att informationen och rapporteringen om verksamheten och ekonomin är tillförlitlig och rättvisande,
- att verksamheten efterlever lagar, regler, avtal med mera.

Internkontrollplanen beskriver vad som behöver göras utifrån prioriterade risker som framkommit i riskanalyser. I riskregistret framgår om risken omhändertas i internkontrollplanen.

Internkontrollplanen innehåller också två obligatoriska kontrollmoment som identifierats i kommunstyrelsens övergripande riskanalys. Varje kontrollmoment i internkontrollplanen följs upp enligt beskriven frekvens och metod. Resultatet av uppföljningen redovisas årligen till kommunstyrelsen.

Efterlevnad av riktlinje och analys av funktionalitet

Nämnden anser att intern kontroll är mycket viktigt för att ha kontroll på och förbättra verksamheten. Under 2023 har fem kontrollmoment redovisats till nämnden i enlighet med interkontrollplanen för 2023.

Intern kontroll genomförs på många sätt i nämndens verksamhet, till exempel genom operativa rutiner och kontroller. Dessa rutiner och kontroller är en naturlig del i verksamheten, det kan till exempel vara att genomföra och kontrollera föreskrivna övningar för rökdykning eller besiktning av utrustning. Generellt ser man inte på dessa rutiner och kontroller som intern kontroll utan som en självklar del av verksamheten.

Årets riskinventering och riskbedömning har tagits fram med bred förankring i verksamheten genom workshops med medarbetare representerade från samtliga enheter inom brandförsvaret samt med förvaltningsledningen. Brandförsvarets ledningsgrupp har analyserat riskerna och bedömt lämplig hantering, det kan antingen vara att hantera risken i verksamhetsplanen, att risken hanteras omedelbart och/eller att risken hanteras i den interna kontrollplanen.

Innan förslag till internkontrollplan hanteras av räddningsnämnden gör nämndens presidium och en representant från Tierps kommun och en representant för Östhammars kommun en beredning och väljer vilka områden och moment förslaget till internkontrollplanen ska innehålla. De är utsedda av nämnden att bereda internkontrollplanen. Kontrollområden i internkontrollplanen har tagit fram utifrån riskregistret där riskernas sannolikhet och konsekvenser är bedömda. Dessutom har

kommunstyrelsen beslutat om två obligatoriska kontrollmoment för alla nämnder samt ett antal rekommenderade kontrollmoment.

Från brandförsvarets riskregister bedömdes två risker som särskilt prioriterade att kontrollera kommande år; hantering av släckvatten för att minimera skador på miljön vid bränder samt uppföljning av att brandskyddskontroller genomförs korrekt. Från och med den 1 december 2023 utför en ny entreprenör rengöring (sotning) och brandskyddskontroll på uppdrag av nämnden.

Organisation och ansvar för arbetet med intern kontroll

Brandförsvaret har två avdelningar och två enheter och alla dessa tar årligen fram vilka risker de ser för att verksamheten inte uppnår att:

- verksamheten bedrivs på ett ändamålsenligt och kostnadseffektivt sätt,
- den finansiella rapporteringen och information om verksamheten är tillförlitlig,
- verksamheten bedrivs i enlighet med lagar, föreskrifter, policyer och riktlinjer.

Chef vars enhet eller avdelning som berörs av risken ansvarar generellt för att omhänderta risken på lämpligt sätt.

Huvudansvaret för intern kontroll ligger hos nämnden vilket följs upp genom internkontrollmomenten som redovisas för nämnden löpande under året. Det övergripande ansvaret för att omhänderta resultatet från kontrollerna ligger på brandchefen eller till den person brandchefen delegerar uppgiften till. Brandförsvaret har en huvudansvarig handläggare som ansvarar för att förstärka den interna kontrollens roll som ett verktyg för att säkra och utveckla kvaliteten inom nämndens ansvarsområde. Huvudansvariga handläggaren är ett stöd för verksamhetens chefer genom att samordna arbetet med den interna kontrollen. Till varje kontrollmoment har en ansvarig utsetts som genomför kontroller och rapporterar resultatet till huvudansvarig handläggare.

Planerad utveckling av intern kontroll 2024 och framåt

Nämnden avser fortsatt ha verksamhetsuppföljningar i de månadsrapporter nämnden beslutar om för varje kalendermånad. Den interna kontrollen ska vara en naturlig del i verksamhetsstyrningen.

Utbildning i internkontroll sker återkommande. 2020 gick avdelnings- och enhetschefer en utbildning och under 2024 planeras en utbildning i intern kontroll som fortbildning och repetition.

Under 2024 kommer brandförsvarets ledningsgrupp också att arbeta mer aktivt med uppföljning av riskregistret och därigenom säkerställa att risker omhändertas på ett mer effektivt sätt. Tydligare koppling mellan identifierade risker och verksamhetsplan kommer underlätta vid verksamhetsuppföljning. Brandförsvaret avser också att vidareutveckla arbetet med workshop för insamling av risker för att ytterligare öka delaktigheten av brandförsvarets alla medarbetare samt sträva efter bättre återkoppling på inrapporterade risker.

Begrepp som används i internkontrollplanen

Kontrollområde	Områden som det ska finnas kontrollmoment inom. Det finns fyra kontrollområden: <ul style="list-style-type: none"> - Kontroller av verksamhetens arbetssätt, system och rutiner - Kontroll av efterlevnad av regler, policyer och beslut - Finansiell kontroll - Kontroll avseende oegentligheter, mutor och jäv
Riskbeskrivning	Beskrivning av den risk som ligger till grund för kontrollmomentet. Hämtas från riskregistret.
Kontrollmoment	Konkreta åtgärder som vidtas för att motverka, minimera eller i vissa fall eliminera riskerna. Kontrollmomenten kan antingen vara förebyggande eller upptäckande och korrigerande. Förebyggande kontrollmoment är åtgärder för att undvika att brister uppstår. Upptäckande och korrigerande kontrollmoment hjälper nämnden/bolagsstyrelsen att se om riskerna har lett till de händelser som kan befaras och visar på vilka åtgärder som behöver vidtas för att komma tillrätta med bristerna.
Kontrollmetod	Beskrivning av hur, när och hur frekvent kontrollmomentet ska genomföras.
Tidpunkt för rapportering	Tidpunkt då kontrollmomentet ska rapporteras till nämnd/bolagsstyrelsen.

Tabell 1. Begrepp som används i internkontrollplanen.

Risker och kontrollmoment

Nämnden/bolagsstyrelsen uppdrar åt förvaltningen/bolaget att utse kontrollansvarig för respektive kontrollmoment.

Kontrollområde	Riskbeskrivning	Kontrollmoment	Kontrollmetod	Tidpunkt för rapportering
Kontroller av verksamhetens arbetssätt, system och rutiner	Det råder oklarhet om vilken information som är viktig för verksamheten samt hur ansvaret för informationen uttrycks vilket leder till att risker inte identifieras och att skyddsåtgärder inte vidtas vilket i sin tur leder till störning eller avbrott i produktionen.	<i>Obligatoriskt kontrollmoment:</i> Kontroll av att ansvaret för information följer verksamhetsansvaret och att informationstillgångar är inventerade.	Kontrollera att egenkontroll för arbetet med informationssäkerhet utförs.	23 oktober
Kontroller av verksamhetens arbetssätt, system och rutiner	Nödvändiga rutiner och planer för hantering av avbrott och störningar saknas, är okända eller oprövade vilket gör att ett avbrott i informationsförsörjningen medför stora störningar i produktionen och svårigheter vid återgång till normal verksamhet.	<i>Obligatoriskt kontrollmoment:</i> Kontroll av att behovet av rutiner och planer för hantering av avbrott och störningar är inventerat. Nödvändiga rutiner och planer är dokumenterade, kända och prövade.	Kontrollera att det finns en god kontinuitetsplanering för drivmedel, fordon och räddningsmateriel	24 april

Kontroller av system och rutiner	Brister i kunskap, rutiner och system leder till att felaktiga löner ibland betalas ut. Felaktiga löner är negativt ur arbetsgivarperspektivet då medarbetare får minskat förtroende för kommunen som arbetsgivare. Dessutom uppstår merkostnader för extrautbetalningar, felaktiga löneskulder och merarbete för både chefer och medarbetare inom löneservice.	Säkerställa att förvaltningen har rutiner och kompetens för att stödja att chefens ansvar i löneprocessen, från rätt indata till korrekt utbetalad lön, fungerar korrekt.	HR-chef säkerställer att förvaltningens chefer har kompetens och följer rutiner avseende löneprocessen.	24 april
Kontroller av system och rutiner	Det går inte att hitta handlingar och följa ett ärende vilket försvårar för insyn och eget arbete.	Kontroll av att handlingar registreras enligt regelverket och är sökbara.	Stickprov om cirka 30 handlingar. Kontroll av handlingar på webben. Finns något som är sekretessbelagt (i namnet), personuppgifter utifrån GDPR (i namnet), obegripligt/otillräckligt som namn, överensstämmande med innehåll?	28 augusti
Kontroll av efterlevnad av regler, policyer och beslut	Risk att brandskyddskontroller gällande sotning inte blir genomförda pga att ny entreprenör leder till att vi inte följer LSO.	Uppföljning av brandskyddskontroller utförs i enlighet med MSB:s föreskrifter	Uppföljning av att utförda brandskyddskontroller under perioden januari – juni överensstämmer med beslutade frister.	25 september
Kontroll av verksamhetens arbetssätt, system och rutiner	Risk att vi inte hanterar släckvatten på ett fullgott sätt. Det finns både en risk att vi förstör natur med släckvatten och att vi inte vågar göra effektiva insatser då vi är rädda att skada miljön.	Kontroll av att tillräcklig kunskap och etablerade rutiner finns.	Intervjuer av befäl i olika ledningsnivåer. Beroende på inträffade händelser, granskning av hantering av	11 december

			släckvatten vid relevant räddningsinsats	
--	--	--	--	--